4-1201-2401/1634-сонли иш

АЖРИМ

(Даъво аризани кўрмасдан қолдириш тўғрисида)

Гулистон шахри

2024 йил 24 июль

Гулистон туманлараро иқтисодий суди, судья Б.Махмудов раислигида, Ж.Эгамова суд мажлиси котиблигида, даъвогар вакили Х.Х.Шарипов (2024 йил 12 январдаги 05-сонли ишончнома асосида), жавобгар вакили Ж.Ў.Байдуллаев (рахбар) иштирокида, Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси Сирдарё вилояти худудий бошқармасининг даъвогар "Suvmaxsusta'mir" масъулияти чекланган жамияти манфаатида жавобгар "Mushtariy Maqsadi Sari" масъулияти чекланган жамияти хисобидан 49 968 954 сўм қарздорликни ундириш тўгрисидаги даъво аризаси бўйича қўзғатилган иқтисодий ишни ўз биносида, очиқ суд мажлисида кўриб чиқиб, қуйидагиларни

АНИКЛАДИ:

Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси Сирдарё вилояти худудий бошкармаси (кейинги ўринларда — палата) "SUVMAXSUSTA'MIR" масъулияти чекланган жамияти (кейинги ўринларда — даъвогар) Гулистон туманлараро иктисодий судига жавобгар "Mushtariy Maqsadi Sari" масъулияти чекланган жамияти (кейинги ўринларда — жавобгар)га нисбатан даъво ариза билан мурожаат қилиб, унда жавобгар хисобидан 49 968 954 сўм қарздорликни ундиришни сўраган.

Палата иш мухокамасининг вақти ва жойи тўғрисида тегишли тарзда хабардор қилинган бўлса-да, суд мажлисида иштирок қилмади.

Ўзбекистон Республикасининг Иқтисодий процессуал кодекси (кейинги ўринларда — ИПК) 170-моддаси учинчи қисмига асосан иш муҳокамасининг вақти ва жойи тўғрисида тегишли тарзда хабардор қилинган жавобгар, учинчи шахслар суд мажлисига келмаса, низо уларнинг йўқлигида ҳал қилиниши мумкин.

Шу боис суд иш бўйича суд мухокамасини ишдаги ва такдим этилган хужжатлар асосида палата вакилларининг иштирокисиз кўришни лозим топди.

Суд мажлисида иштирок этган даъвогар ва жавобгар вакили низо юзасидан тарафлар ўртасида медиатив келишув тузилганлигини маълум килиб, бу ҳақида медиатив келишувни такдим қилишиб, медиатив келишув инобатга олишни сўрашди.

Суд, ишда иштирок этувчи шахсларнинг тушунтиришини тинглаб, ишдаги мавжуд ва суд муҳокамаси жараёнида тақдим этилган ҳужжатларни ўрганиб чиқиб, қуйидагиларга асосан палатанинг даъвогар манфаатида киритилган даъво аризасини кўрмасдан қолдиришни лозим топади.

ИПК 131-моддасига биноан тарафлар низони келишув битимини ёки медиатив келишувни тузиб ҳал этиши мумкин. Келишув битими иқтисодий суд ишларини юритишнинг ҳар қандай босқичида ва суд ҳужжатини ижро этиш жараёнида, медиатив келишув эса биринчи инстанция судида суд

алохида хонага (маслахатхонага) суд хужжатини қабул қилиш учун чиққунига қадар тарафлар томонидан тузилиши мумкин.

Ўзбекистон Республикасининг "Медиация тўгрисида" Қонуннинг 15-моддаси биринчи ва иккинчи қисмига кўра, медиация тарафларнинг хохишистаги асосида қўлланилади. Медиация суддан ташқари тартибда, низони суд тартибида кўриш жараёнида, суд хужжатини қабул қилиш учун суд алохида хонага (маслахатхонага) киргунига қадар, шунингдек суд хужжатлари ва бошқа органлар хужжатларини ижро этиш жараёнида қўлланилиши мумкин.

ИПКнинг 107-моддаси биринчи қисми 5³-бандига асосан тарафлар ўртасида медиатив келишув тузилган бўлса, суд даъво аризасини кўрмасдан қолдиради.

Иш хужжатларидан аникланишича, тарафлар ўртасида ихтиёрий асосларда 2024 йил 24 июль куни медиатив тартиб таомилини амалга ошириш тўгрисида битим ва ушбу санада медиатив келишув тузилган бўлиб, уларга кўра, жавобгар даъвогар томонидан талаб килинаётган 49 968 954 сўм қарздорликни тан олган холда мазкур қарздорликнинг 29 968 954 сўмлик қисмини 2024 йил 01 август санасига қадар қолған 20 000 000 сўмлик кисмини эса 2024 йил 01 сентябрь санасига қадар тўлаб беради, даъвогар эса жавобгарнинг 49 968 954 сўм қарздорликнинг 29 968 954 сўмлик қисмини 2024 йил 01 август санасига қадар қолған 20 000 000 сўмлик қисмини эса 2024 йил 01 сентябрь санасига қадар тўлиқ тўлаб бериш тўгрисидаги кафолатини инобатга олиши, шунингдек, олдиндан тўлаб чикилган почта харажатларини даъвогар зиммасида колдирилишига келишилиб, тарафлар профессионал тартибда харакат килувчи медиатор Рискулов Олимжон Абдуназаровични танлаб олишган ва унинг иштирокида туманлараро иқтисодий судининг 4-1201-2401/1634-сонли иқтисодий ишини медиация тартибида хал этилганлигини тасдиклашган.

Узбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг 2019 йил 24 майдаги "Биринчи инстанция суди томонидан иктисодий процессуал конун нормаларини кўллашнинг айрим масалалари тўгрисида"ги 13-сон карорини 32-бандига кўра, ИПК 163-моддаси биринчи кисмининг 8-бандига мувофик судья тарафларни келиштириш чораларини кўради. Судлар низонинг характеридан келиб чиккан холда ишни келишув битими ёки медиатив келишув тузиш йўли билан тамомлашга кўмаклашишлари лозим. Низони келишув битими ёки медиатив келишув тузиш билан хал этиш имконияти ишни суд мухокамасига тайёрлаш пайтида хам (ИПК 163-моддаси биринчи кисмининг 8-банди, 163¹-моддаси биринчи кисмининг 3-банди), суд мухокамаси жараёнида хам (ИПКнинг 16-боби) аникланиши лозимлиги хакида тушунтириш берилган.

Суд, даъвогар томонидан такдим этилган 2024 йил 24 июлдаги медиатив тартиб таомилини амалга ошириш тўгрисида битим ва медиатив келишув хамда унга илова килинган хужжатларни ўрганиб, битим ва медиатив келишув Ўзбекистон Республикасининг "Медиация тўгрисида" Қонун ва ИПК талабларига мос холда расмийлаштирилганлиги, тарафлар низони ўзаро медиатив келишув йўли билан хал килганликларини, яъни

иқтисодий суд ишини юритишда низони ҳал этишга кўмаклашганлигини инобатга олиб, палатанинг даъвогар манфаатида киритилган даъво аризасини кўрмасдан қолдиришни лозим топади.

Узбекистон Республикасининг "Давлат божи тўгрисида"ги Қонуни 18-моддаси биринчи қисми 9-бандига кўра агар тарафлар ўртасида медиатив келишув тузилган бўлса, ариза кўрмасдан қолдирилганда давлат божи қайтарилиши лозим, бирок ушбу Қонуннинг 9-моддаси биринчи қисми 2-бандига асосан палатанинг даъво аризаси олдиндан давлат божи тўловисиз иш юритишга қабул қилинганлигини инобатга олиб, давлат божини ундирувсиз қолдириб, олдиндан тўланган 34 000 сўм почта харажатларини даъвогар зиммасида қолдиришни лозим топади.

Юқоридагиларга асосан ҳамда Ўзбекистон Республикасининг Иқтисодий процессуал кодекси 107, 108, 109, 118, 130, 131, 170, 195-моддаларини қўллаб, суд

АЖРИМ КИЛДИ:

Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси Сирдарё вилояти худудий бошқармасининг даъвогар "Suvmaxsusta'mir" масъулияти чекланган жамияти манфаатида жавобгар "Mushtariy Maqsadi Sari" масъулияти чекланган жамияти ҳисобидан 49 968 954 сўм қарздорликни ундириш тўғрисидаги даъво аризаси кўрмасдан қолдирилсин.

Даъвогар "Suvmaxsusta'mir" масъулияти чекланган жамияти томонидан олдиндан тўлаб чиқилган 34 000 сўм почта харажатлари зиммасида қолдирилсин.

Давлат божи ундирувсиз қолдирилсин.

Ажримнинг кўчирма нусхаси тарафларга юборилсин.

Ажрим қабул қилингандан кейин бир ойлик муддат ўтгач қонуний кучга киради.

Ажрим устидан у қабул қилинган кундан эътиборан бир ойлик муддатда шу суд орқали Сирдарё вилоят судига апелляция тартибида ёки қонуний кучга кирган ва апелляция тартибида кўрилмаган ажрим устидан у қонуний кучга кирган кундан эътиборан олти ой ичида кассация тартибда шикоят қилиш (протест келтириш) мумкин.

Раислик килувчи, судья

Б.Махмудов

